

मराठी

ADDAPEDIA

To get free Live Classes,
Materials Scan this QR Code &
Download our Adda247 App

Daily Current Affairs Encyclopedia

30 ऑक्टोबर 2023

राष्ट्रीय आणि आंतरराष्ट्रीय बातम्या

ISRO येत्या काही महिन्यांत गगनयानसाठी आणखी चाचण्या घेणार आहे

इस्रोच्या आगामी चाचण्या

संदर्भ

- 21 ऑक्टोबर रोजी चाचणी वाहन-D1 (TV-D1) मिशन यशस्वीरित्या पूर्ण केले.
- पुढील गगनयान कार्यक्रमासाठी चाचणी मोहिमांची नियोजित मालिका.

इस्रोच्या आगामी चाचण्या

TV-D2 मिशन

- विविध प्रारंभिक परिस्थितींमध्ये इन-फ्लाइट गर्भपात क्षमता प्रदर्शित करते.
- विभक्त झाल्यावर क्रू मॉड्यूल री-ओरिएंटेशनसाठी वैशिष्ट्ये नियंत्रण प्रणाली.
- GSLV कडील L40 स्ट्रॅप-ऑनवर आधारित समान खर्च करण्यायोग्य आवृत्ती वापरते.

G-X मानवरहित कक्षीय प्रात्यक्षिक उड्डाण

- सेवा मॉड्यूलसह क्रू मॉड्यूलचा समावेश आहे.
- मानवी-रेट केलेल्या LVM3 वर प्रक्षेपित होते.
- ISRO Inertial Systems Unit (IISU) ने विकसित केलेला 'व्योमित्र' - एक रोबोट अंतराळवीर सादर करतो.
- चाचणी नियंत्रण प्रणाली, कमी जीवन समर्थन प्रणाली, थर्मल संरक्षण आणि पॅराशूट प्रणाली.

इंटीग्रेटेड एअर-ड्रॉप टेस्ट (IADT)

पॅड निरस्त चाचणी

- TV-D1 क्रू मॉड्यूलचा पुनर्वापर
- भविष्यातील चाचण्यांसाठी TV-D1 क्रू मॉड्यूल पुनर्प्राप्तीचा विचार.
- पॅराशूटच्या सहाय्याने स्लॅश-डाउन केल्यानंतर समुद्रातून मॉड्यूल पुनर्प्राप्त केले.
- खार्या पाण्याच्या प्रदर्शनामुळे तपशीलवार तपासणी आवश्यक आहे.
- पुनर्वापराच्या व्यवहार्यतेचे मूल्यांकन करण्यासाठी आणि भविष्यातील योग्य चाचणी कार्यक्रम निश्चित करण्यासाठी योजना करा.

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

<p>RBI ने 6.5% GDP वाढीचा अंदाज कायम ठेवला आहे</p>	<p>संदर्भ:</p> <ul style="list-style-type: none">रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडियाचे आउटलुक (ऑक्टोबर 6):RBI ने वर्षभरासाठी 6.5% GDP वाढीचा अंदाज कायम ठेवला आहे.जोखमींमध्ये भू-राजकीय तणाव, आर्थिक विखंडन, अस्थिर आर्थिक बाजार आणि असमान मान्सून यांचा समावेश होतो.देशांतर्गत मागणी मजबूत होत आहे. <p>महत्त्वाचे मुद्दे: उदयोन्मुख अनिश्चितता (पंधरवडा पासून):</p> <ul style="list-style-type: none">आरबीआयच्या अंदाजानंतर नवीन अनिश्चितता निर्माण झाली आहे.इस्त्रायल-हमास संघर्ष वाढला आहे, ज्यामुळे जागतिक अन्न, इंधन आणि खतांच्या पुरवठ्याबद्दल चिंता निर्माण झाली आहे.इंधन आणि खतांच्या आयातीवर भारताचे अवलंबित्व अडचणीचे ठरू शकते.वाढत्या यू.एस. बाँड उत्पन्न आणि मिश्रित डेटा पॉइंट्स अनिश्चितता वाढवतात.भारतीय बाजारांवर तीव्र विक्री दिसून आली.
<p>जात सर्वेक्षणाचा तामिळनाडू अनुभव</p>	<p>मुख्य मुद्दे</p> <ul style="list-style-type: none">BC आरक्षण 31% वरून 50% पर्यंत वाढवण्याच्या सरकारी निर्णयानंतर 1982 मध्ये तामिळनाडूमध्ये द्वितीय BC आयोगाची स्थापना करण्यात आली.आयोगाने 1983-84 मध्ये दोन टप्प्यात सर्वेक्षण केले, ज्यात BC ची गणना आणि वर्गीकरण यावर लक्ष केंद्रित केले.आयोगाच्या निष्कर्षांवरून असे दिसून आले की राज्याच्या लोकसंख्येचा महत्त्वाचा भाग BCs आहे, ज्यामुळे तामिळनाडूमध्ये BC साठी 50% आरक्षण कोटा आहे.आयोगाचे अध्यक्ष, अंबाशंकर आणि इतर सदस्यांमध्ये बीसी आरक्षणाचे प्रमाण आणि विशिष्ट जातींच्या समावेशाबाबत मतभेद निर्माण झाले.हे मतभेद असूनही, सरकारने BC साठी 50% आरक्षण कोटा कायम ठेवण्याचे निवडले आणि काही नवीन समुदायांचा समावेश केला तर इतरांना वगळणे नाकारले.

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

चीन-भूतान सीमा चर्चा

संदर्भ

- चीन आणि भूतान यांच्यात बीजिंगमध्ये सीमा चर्चेची 25 वी फेरी झाली.
- त्यांनी "भूतान-चीन सीमेचे सीमांकन आणि सीमांकन यावर संयुक्त तांत्रिक संघाच्या (जेटीटी) जबाबदाऱ्या आणि कार्ये" यावरील सहकार्य करारावर स्वाक्षरी केली.

चर्चेचे महत्त्व:

- सात वर्षांच्या अंतरानंतर, भूतान आणि चीनने पुन्हा सीमा चर्चा सुरू केली.
- सीमा विवादांचे निराकरण करण्यात महत्त्वपूर्ण प्रगतीचे सूचक.
- 2017 मध्ये **डोकलाम संघर्ष आणि 2019-2021** मध्ये कोविड-19 साथीच्या आजारानंतर चर्चा थांबवण्यात आली.
- विराम दरम्यान इतर स्तरांवर चर्चा झाली आणि **3-चरण रोडमॅप**वर सहमती देण्यासाठी 2021 मध्ये तज्ञ गटाची बैठक झाली.
- भूतानच्या पंतप्रधानांनी सांगितले की ते रोडमॅप पूर्ण करण्याच्या दिशेने वाटचाल करत आहेत.
- एफएम तांडी दोरजी यांच्या बीजिंग भेटीदरम्यान आणखी प्रगती झाली.

3-चरण रोडमॅप:

- **2021 मध्ये तीन प्रमुख पायऱ्यांसह तयार केलेला रोडमॅप:**
- **टेबलवर सीमेवर सहमत.**
- जमिनीवर सीमा स्थळांना भेट दिली.
- औपचारिकपणे सीमारेषा निश्चित करणे.
- प्रथमच भूतान आणि चिनी प्रदेश स्पष्टपणे रेखाटण्याचे उद्दिष्ट आहे.
- **भारताची चिंता:**
- 2020 च्या प्रत्यक्ष नियंत्रण रेषेपासून चीनसोबतच्या तणावपूर्ण संबंधांमुळे भारत या चर्चेवर बारकाईने लक्ष ठेवून आहे.
- **डोकलामवरील सीमांकन चर्चेबद्दल** भारत विशेषतः चिंतित आहे, जिथे चीनने जमिनीच्या अदलाबदलीचा प्रस्ताव ठेवला आहे.
- डोकलाम हे धोरणात्मकदृष्ट्या महत्त्वपूर्ण आहे कारण ते भारताच्या **सिलीगुडी कॉरिडॉरच्या जवळ आहे, जे ईशान्येकडील राज्यांना उर्वरित भारताशी जोडते.**
- चीनने शेजारच्या भूतानमधील विवादित भागात पायाभूत सुविधा निर्माण करणे सुरूच ठेवले आहे, ज्यामुळे भारताचे सामरिक फायदे कमी झाले आहेत.
- **भूतानशी पूर्ण राजनैतिक संबंध आणि थिम्पू येथे दूतावास सुरू करण्याच्या चीनच्या मागणीमुळे भारत चिंतेत आहे.**
- ही चिंता चिनी प्रकल्पांबाबत भारताची आव्हाने आणि शेजारील देशांमधील प्रभावामुळे निर्माण झाली आहे.

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

भारताची ग्रीन हायड्रोजन चाल

संदर्भ

- जीवाश्म इंधन उत्सर्जन न करता 'ग्रीन हायड्रोजन' तयार करण्याचे भारताचे उद्दिष्ट आहे.
- क्लायमेट रिस्क होरायझन्स (CRH) च्या अभ्यासात योग्य तपासणी न केल्यास संभाव्य प्रदूषणाचा इशारा दिला आहे.

महत्त्वाचे मुद्दे:

- राष्ट्रीय हरित हायड्रोजन मिशन
- नवीन आणि नवीकरणीय ऊर्जा मंत्रालय (MNRE) राष्ट्रीय हरित हायड्रोजन मिशनचे नेतृत्व करते.
- 2030 पर्यंत 5 दशलक्ष टन ग्रीन हायड्रोजन उत्पादनाचे लक्ष्य या अभियानाचे आहे.
- यासाठी 125 GW नूतनीकरणक्षम ऊर्जा क्षमता आणि 250,000 गिगावॉट-तास युनिट उर्जा आवश्यक आहे, जे भारताच्या सध्याच्या वीज निर्मितीच्या 13% च्या समतुल्य आहे.
- वर्तमान अक्षय ऊर्जा क्षमता
- ऑगस्ट 2023 पर्यंत, भारताची अक्षय ऊर्जा क्षमता **131 GW** आहे.
- 2030 ग्रीन हायड्रोजन योजनेत 2030 पर्यंत समान क्षमता जोडणे आवश्यक आहे.
- पॅरिस कराराचा भाग म्हणून 2030 पर्यंत 500 GW अक्षय ऊर्जा क्षमता स्थापित करण्याची भारताची वचनबद्धता.
- भारताने 2023 मध्ये फक्त **15 GW नवीन सौर आणि पवन क्षमता स्थापित केली**, वार्षिक 45 GW उद्दिष्टापेक्षा कमी आहे.

ग्रीन हायड्रोजन व्याख्येतील आव्हाने

- एमएनआरई ग्रीन हायड्रोजनची व्याख्या करते की प्रति किलो हायड्रोजन दोन किलोपेक्षा जास्त कार्बन डायऑक्साइड तयार करत नाही.
- सध्याचे 'ग्रे हायड्रोजन' उत्पादन प्रति किलो नऊ किलो कार्बन डायऑक्साइड उत्सर्जित करते.
- व्याख्या अर्थ लावण्यासाठी जागा सोडते.

इलेक्ट्रोलायझिससाठी वीज स्त्रोत

- विशेषतः रात्रीच्या वेळी इलेक्ट्रोलायझिससाठी विजेचा स्त्रोत ही मुख्य चिंता आहे.
- भारतातील बहुतेक वीज ग्रीड कोळसा निर्मितीवर अवलंबून असतात, विशेषतः दिवसा नसलेल्या वेळेत.

- बहुतेक प्रकल्पांनी त्यांचे विजेचे स्रोत उघड केलेले नाहीत, ज्यामुळे कार्बन उत्सर्जनात वाढ होण्याची चिंता निर्माण झाली आहे.
- 100% स्वच्छ ऊर्जेसाठी वचनबद्ध असलेले प्रकल्प ही आवश्यकता पूर्ण करू शकतील की नाही हे स्पष्ट नाही.

निष्कर्ष

- भारताच्या ग्रीन हायड्रोजन मिशनला विजेच्या स्रोतांशी संबंधित आव्हानांचा सामना करावा लागतो आणि महत्वाकांक्षी अक्षय ऊर्जा क्षमता लक्ष्यांची पूर्तता केली जाते.
- **ग्रीन हायड्रोजन उत्पादनामुळे प्रदूषण वाढणार नाही** याची खात्री करण्यासाठी योग्य तपासणी आणि पारदर्शकता आवश्यक आहे.

Color	GREY HYDROGEN	BLUE HYDROGEN	TURQUOISE HYDROGEN*	GREEN HYDROGEN
Process	SMR or gasification	SMR or gasification with carbon capture (85-95%)	Pyrolysis	Electrolysis
Source	Methane or coal 	Methane or coal 	Methane 	Renewable electricity

Note: SMR = steam methane reforming.

* Turquoise hydrogen is an emerging decarbonisation option.

Copyright © by Adda247

All rights are reserved. No part of this document may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without prior permission of Adda247.